

Прохорова В.В., Подолянчук О.А.

Вінницький національний аграрний університет

ПРИНЦИП НЕЗАЛЕЖНОСТІ В АУДИТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Новим імпульсом до порушення питання основних етичних норм аудитора стала фінансова криза, тобто її наслідки, які негативно позначились на економічній ситуації в держанні. Знову гостро постає проблема незалежності та професійності аудиторів під час виконання своїх обов'язків,

В Законі України «Про аудиторську діяльність» зазначається, що право на отримання сертифіката мають фізичні особи, які мають вищу економічну або юридичну освіту, документ про здобуття якої визначається в Україні, необхідні знання з питань аудиту, фінансів, економіки та господарського права, досвід роботи не менше трьох років підряд на посадах ревізора, бухгалтера, юриста, фінансиста, економіста, асистента (помічника) аудитора [1, с. 34].

Генеральний директор АФ «Інсайт – Центр», Чорна Н.А. зазначає, що сьогодні від аудитора також вимагається широкий економічний кругозір, знання в галузі урядової політики, соціальної психології, вміння мислення на майбутнє. Тобто, аудитор має володіти широким спектром знань. Оскільки аудитори повинні володіти не тільки глибокими знаннями у вузькоспеціальній сфері, але і широким економічним кругозором, знаннями в галузі урядової політики, законодавства, соціальної психології, а також розбиратися в питаннях галузевої специфіки клієнтів тощо. Аудитор покликаний акумулювати цей комплекс знань і використовувати свій досвід та інтуїцію для масштабного бачення і сприяння в вирішенні проблем розвитку господарюючого суб'єкта, що перевіряється, у цілому [2, с. 18].

Крім вище перелічених вимог сучасний аудитор зобов'язаний суворо дотримуватися норм професійної етики, передбачені Кодексом професійної етики аудитора. Аудитор має бути незалежним, об'єктивним у своїй роботі, чесним, передбачливим, зобов'язаний зберігати таємниці клієнтів.

Професійна етика визначає:

- моральні норми для спеціалістів, які повинні забезпечити найкраще виконання професійних обов'язків;
- взаємовідносини у Професійних колективах;
- специфічні моральні норми, притаманні конкретній професії;
- особливості професійного виховання [3, с. 25].

Зараз як ніколи постає проблема незалежності аудитора. Тобто, незалежність аудитора можна розглядати з декількох сторін: незалежності з боку державних органів виконавчої і законодавчої влади; незалежності з боку будь-яких інших фізичних чи юридичних осіб з корисливих мотивів; незалежності з боку виплати гонорарів. Аудитор, по закінченні своєї перевірки, повинен винести свою незалежну думку про достовірність фінансової звітності суб'єкта господарювання та дотримання законодавства України і сформулювати її у звітні документи у вигляді аудиторського висновку.

Світова практика також немає єдиного підходу до вирішення цієї проблеми. Хоча, необхідно зауважити що на відміну від України, в США існує обмеженість незалежності аудиторів, а контроль над аудиторською діяльністю носить відкритий і публічний характер.

Проблема незалежності аудиторської діяльності притаманна не лише для України, але й для країн всього колишнього Радянського Союзу. Ця проблема існувала і буде існувати в нашому демократичному суспільстві. Нам потрібно просто зменшити, а по можливості ліквідувати умови за яких можливе і підвищення основного принципу аудиту - незалежності.

Особливу увагу при вирішенні даного питання потрібно приділяти керівникам аудиторських фірм. Керівникам можна запропонувати особливу увагу звертати при доборі кадрів в аудиторську фірму, на їх практику та досвід; керівництво повинно регулярно переглядати мінімальні вимоги щодо рівня підготовки аудиторів, які добираються; проводити інформаційні роботи і повідомляти свій персонал про вимоги незалежності; повідомлення аудитора про можливість існування загрози незалежного аудиту.

Можна також виділити деякі пріоритетні заходи для підвищення незалежності аудиторії від менеджменту підприємства й одержання від аудитора об'єктивної інформації, а саме: ротація аудиторів не рідше, ніж раз на 5 років, заборона надання аудиторських і консалтингових послуг однією і тією ж компанією з метою запобігати «зрощування» аудитора з менеджментом компанії (останнє питання спірне); проведення контролю якості роботи аудиторських компаній силами професійних організацій (САУ): проведення конкурсу серед незалежних аудиторів за участю професійних організацій (САУ) тощо [2, с. 19].

Аудитор не тільки повинен бути незалежним на ділі, але і не може допускати виникнення обставин, здатних поставити його незалежність під сумнів в очах громадськості.

Потрібно завжди пам'ятати, що успіх аудитора максимально залежить від його чесності, незалежності, сумлінності, компетентності, об'єктивності і професіоналізму.

Говорячи про професійну етику, аудитор має пам'ятати про репутацію професії, утримуючись від будь-яких дій, що дискредитують її. Аудитор повинен розуміти важливість функціонування дієвої, об'єктивної аудиторської діяльності, а також свою роль у досягненні загальної довіри до аудиторської перевірки.

Література:

1. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. №326-ХІ (зі змінами та доповненнями).
2. Чорна Н.А. Гречаник І.А. Незалежність аудиту, етичний або технічний аспект //Аудитор України. – 2007. - №19(125). - С. 17 - 19.
3. Удачина І.М. Нові форми контролю - нові етичні норми // Фінансовий контроль. - 2006. - №2(31). - С.24 - 26.